

PRAWO KARNE SKARBOWE

Magdalena Błaszczyk
Monika Zbrojewska

DIAGRAMY

LEX

a Wolters Kluwer business

PRAWO KARNE SKARBOWE

Magdalena Błaszczyk
Monika Zbrojewska

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2015

Stan prawny na 1 lipca 2015 r.

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Joanna Maż

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Łamanie
JustLuk

Autorstwo poszczególnych części:
Część I – Magdalena Błaszczuk
Część II – Monika Zbrojewska

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2015

ISBN: 978-83-264-8090-4

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11

Część I

Materialne prawo karne skarbowe

Rozdział 1. Pojęcie prawa karnego skarbowego, jego źródła i specyfika	15
Rozdział 2. Przepięstwo skarbowe i wykroczenie skarbowe	20
Rozdział 3. Czas i miejsce popełnienia przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego	24
3.1. Pojęcia czasu i miejsca popełnienia czynu zabronionego	24
3.2. Zasady obowiązywania kodeksu karnego skarbowego w czasie	25
3.3. Zasady obowiązywania kodeksu karnego skarbowego w miejscu i co do osób	27
Rozdział 4. Struktura przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego	31
4.1. Pojęcie struktury przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego	31
4.2. Podmiot	33
4.3. Przedmiot	34
4.4. Strona podmiotowa	35
4.5. Strona przedmiotowa	37
Rozdział 5. Formy popełnienia przestępstwa skarbowego i wykroczenia skarbowego	41
5.1. Formy stadialne	41
5.2. Formy zjawiskowe	44
Rozdział 6. Okoliczności wyłączające odpowiedzialność za przestępstwo skarbowe i wykroczenie skarbowe	57
6.1. Okoliczności wyłączające bezprawność	57
6.2. Okoliczności wyłączające winę	58
6.3. Okoliczność wyłączająca karygodność czynu zabronionego	64
Rozdział 7. Zbieg przepisów	66

Rozdział 8. Zbieg przestępstw skarbowych lub wykroczeń skarbowych	72
Rozdział 9. Zaniechanie ukarania sprawcy	80
Rozdział 10. Kary	87
Rozdział 11. Odpowiedzialność posiłkowa	93
Rozdział 12. Środki karne	97
Rozdział 13. Zasady i dyrektywy wymiaru kary	107
Rozdział 14. Nadzwyczajne złagodzenie kary za przestępstwo skarbowe	112
Rozdział 15. Nadzwyczajne obostrzenie kary za przestępstwo skarbowe	115
Rozdział 16. Środki związane z poddaniem próbie sprawcy przestępstwa skarbowego	119
Rozdział 17. Środki zabezpieczające	129
Rozdział 18. Przedawnienie	136
Rozdział 19. Zatarcie skazania	141
Rozdział 20. Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary jako przestępstwa skarbowe	144

Część II

Postępowanie karne skarbowe

Rozdział 21. Wiadomości ogólne	149
Rozdział 22. Warunki dopuszczalności postępowania karnego skarbowego	156
22.1. Uwagi ogólne	156
22.2. Podziały przesłanek	157
Rozdział 23. Sąd	160
Rozdział 24. Strony i ich procesowi przedstawiciele	172
Rozdział 25. Czynności procesowe	186
Rozdział 26. Dowody	189
Rozdział 27. Środki przymusu	194
Rozdział 28. Postępowanie mandatowe	196

Rozdział 29. Dobrowolne poddanie się odpowiedzialności	201
Rozdział 30. Właściwość organów postępowania przygotowawczego	208
Rozdział 31. Postępowanie przygotowawcze	211
Rozdział 32. Postępowanie przed sądem w I instancji	220
Rozdział 33. Postępowanie odwoławcze	226
Rozdział 34. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	233
Rozdział 35. Postępowania szczególne	238
Wybrana literatura	241

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k.s. – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.)
- k.k.w. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.w. – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 482 z późn. zm.)
- u.k.s. – ustawa karna skarbową z dnia 26 października 1971 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 1984 r. Nr 22, poz. 103 z późn. zm.)
- u.o.p.z. – ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1417 z późn. zm.)

Czasopisma, orzecznictwo, publikatory

- Biul. PK – Biuletyn Prawa Karnego
- KZS – Krakowskie Zeszyty Sądowe
- OSA – Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
- OSNKKW – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa
- OSNwSK – Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
- OTK-A – Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
- Prok. i Pr. – Prokuratura i Prawo
- Prok. i Pr.-wkł. – Prokuratura i Prawo – wkładka

Inne

ABW	- Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
CBA	- Centralne Biuro Antykorupcyjne
NSA	- Naczelny Sąd Administracyjny
OW	- ograniczenie wolności
PW	- pozbawienie wolności
SA	- sąd apelacyjny
SN	- Sąd Najwyższy
ŻW	- Żandarmeria Wojskowa

WSTĘP

Prawo karne skarbowe. Diagramy ma na celu prezentację instytucji i zasad materialnego prawa karnego skarbowego oraz procedury karnej skarbowej w sposób maksymalnie uproszczony, ułatwiający ich opanowanie czy też przypomnienie. Zasadniczą część tego opracowania stanowią tabele i wykresy, uzupełnione uwagami ogólnymi oraz wybranymi тезami z orzecznictwa, które zwracają uwagę na praktyczne problemy związane ze stosowaniem omawianych norm. Każdy rozdział otwierają pytania, na które czytelnik znajdzie odpowiedzi w tekstowych uwagach ogólnych albo w diagramach.

Publikacja nie stanowi kompleksowego opracowania, które może zastąpić podręcznik czy wykład. Jest ich uzupełnieniem, formą szczegółowych i usystematyzowanych notatek z szeroko rozumianego prawa karnego skarbowego. *Prawo karne skarbowe. Diagramy* zostało opracowane w sposób odpowiadający w zasadzie strukturze kodeksu karnego skarbowego, co powinno dodatkowo ułatwić czytelnikowi jego wykorzystanie. Taką systematykę stosuje się też najczęściej na wykładach oraz w podręcznikach.

Prawo karne skarbowe. Diagramy powstało przede wszystkim z myślą o studentach, aby ułatwić im naukę przedmiotu, wszelkie powtórki i pomyślne zdanie egzaminu. Może jednak również dobrze posłużyć wszystkim, którzy potrzebują podstawowej wiedzy na temat prawa karnego skarbowego podanej w pigułce; tj. zwłaszcza absolwentom studiów prawniczych, przygotowującym się do egzaminów na wybraną aplikację czy też aplikantom.

Liczymy, że nasza książka będzie dla Czytelników dobrą pomocą w zmaganiach z niełatwym prawem karnym skarbowym.

Autorki

Część I

MATERIALNE PRAWO KARNE SKARBOWE

(opracowała Magdalena Błaszczuk)

POJĘCIE PRAWA KARNEGO SKARBOWEGO, JEGO ŹRÓDŁA I SPECYFIKA

1. Co to jest prawo karne skarbowe?
2. Jaka jest relacja prawa karnego skarbowego i prawa karnego powszechnego?
3. Jakie są źródła prawa karnego skarbowego?
4. Co to znaczy, że kodeks karny skarbowy jest kodyfikacją kompleksową?
5. Co to znaczy, że kodeks karny skarbowy jest kodyfikacją zupełną?
6. Jaka jest struktura kodeksu karnego skarbowego?
7. Jakie zasady obowiązują w prawie karnym skarbowym?
8. Jakie funkcje pełni prawo karne skarbowe?

Uwagi ogólne

1. Prawo karne skarbowe stanowi dział szeroko rozumianego prawa karnego, wyspecjalizowany ze względu na przedmiot ochrony, którym są interesy finansowe Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz Unii Europejskiej.

2. Pojęcia prawa karnego skarbowego można używać w dwóch znaczeniach:

- 1) dla określenia norm definiujących czyny zabronione jako przestępstwa skarbowe oraz wykroczenia skarbowe, kary i środki karne stosowane wobec ich sprawców oraz zasady odpowiedzialności karnej skarbowej – **prawo karne skarbowe sensu stricto**, materialne prawo karne skarbowe;
- 2) mając na myśli wszelkie normy prawa związane z odpowiedzialnością karną skarbową, tj. karnoskarbowe normy materialnoprawne, procesowe i wykonawcze – **prawo karne skarbowe sensu largo**.

3. Prawo karne skarbowe jest powiązane zarówno z prawem karnym powszechnym (materialnym, procesowym i wykonawczym), jak i z prawem finansowym – podatkowym, celnym, dewizowym oraz hazardowym.

4. Jedynym źródłem prawa karnego skarbowego jest Kodeks karny skarbowy – ustawa z dnia 10 września 1999 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186 z późn. zm.) – który obowiązuje od 17 października 1999 r. Kodeks karny skarbowy jest **kodyfikacją kompleksową** (składa się z trzech części – materialnoprawnej, procesowej i wykonawczej) oraz **zupełną** (definiuje wszystkie przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe – art. 53 § 1 k.k.s.; w systemie polskiego prawa nie występuje pozakodeksowe prawo karne skarbowe). Definicje ustawowe przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych zawarte w kodeksie karnym skarbowym z reguły są niezupełne, blankietowe. Wymagają sięgnięcia do przepisów prawa finansowego, które uzupełniają treści brakujące w przepisach kodeksu karnego skarbowego.

Diagram 1. Pojęcie prawa karnego skarbowego

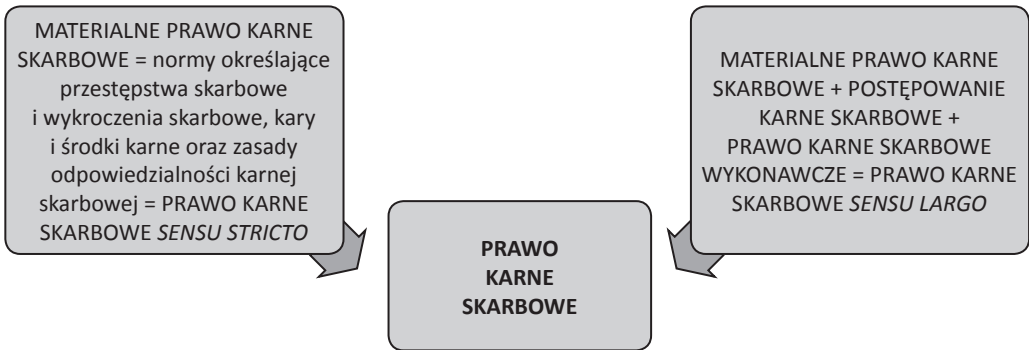

Diagram 2. Struktura kodeksu karnego skarbowego

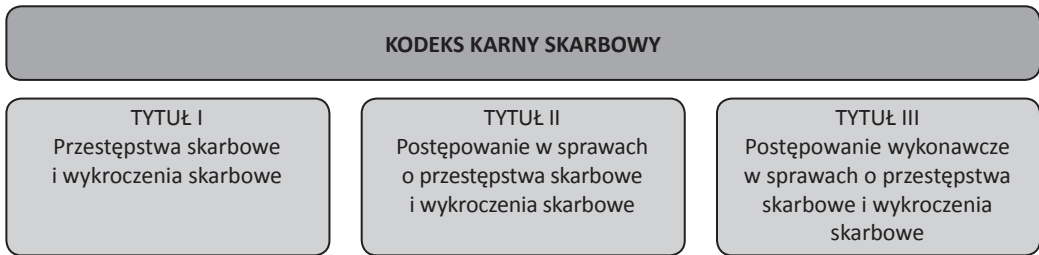
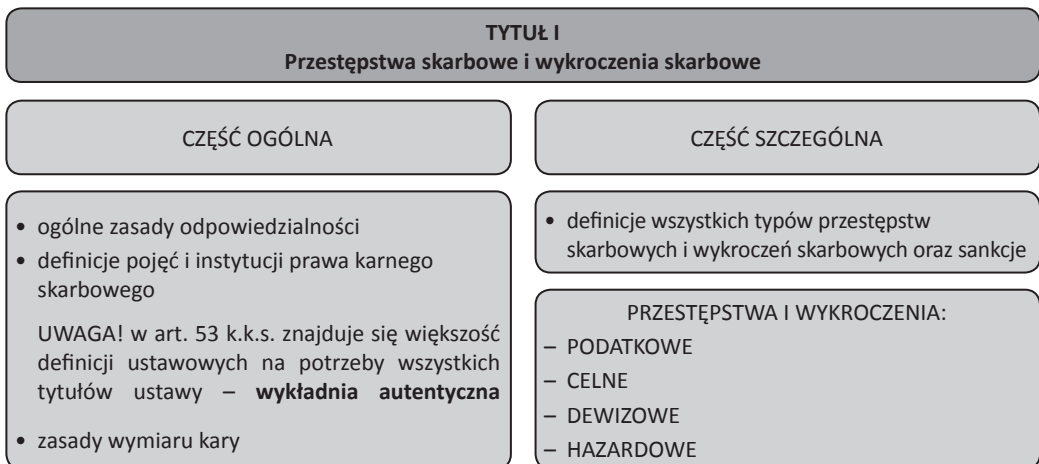
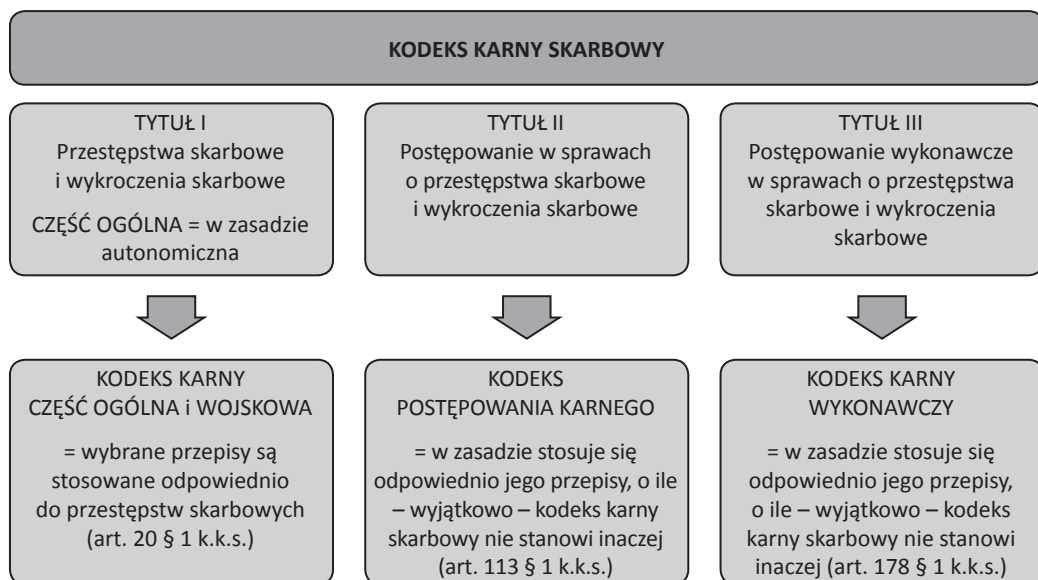

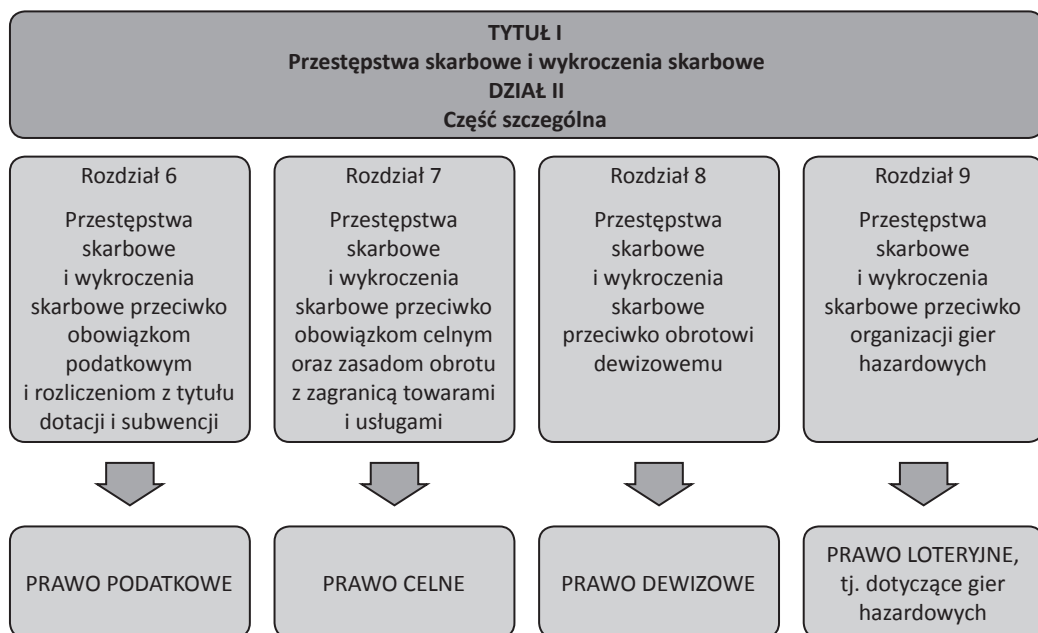
Diagram 3. Struktura części materialnoprawnej kodeksu karnego skarbowego

Diagram 4. Powiązania prawa karnego skarbowego z prawem karnym powszechnym

Diagram 5. Powiązania prawa karnego skarbowego z prawem finansowym

PRAWO KARNE SKARBOWE

Magdalena Błaszczyk – doktor nauk prawnych, adiunkt na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego.

Monika Zbrojewska – doktor habilitowany nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Postępowania Karnego i Kryminalistyki na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego; adwokat; Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

■ Publikacja prezentuje instytucje i zasady materialnego oraz procesowego prawa karnego skarbowego w krótkiej warstwie tekstowej, a także w postaci tabel i wykresów. Opracowanie zostało uzupełnione pytaniami kontrolnymi i wybranymi тезami z orzecznictwa, które ukazują praktyczne problemy związane ze stosowaniem omawianych norm.

■ Serię Diagramy wyróżnia:

- zwięzłe ujęcie zagadnień, ułatwiające szybkie utrwalenie wiadomości,
- przejrzysty układ publikacji, pozwalający na uporządkowanie wiedzy przed egzaminem lub kolokwium,
- przystępna forma,
- atrakcyjna cena.

■ Książka przeznaczona jest dla studentów, którzy chcą utrwalić lub powtórzyć materiał z zakresu prawa karnego skarbowego, osób przygotowujących się do egzaminów na aplikacje prawnicze oraz aplikantów przygotowujących się do egzaminów zawodowych.

ISBN 978-83-264-8090-4

9 788326 480904

Cena 35 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

9788326480904 W01P01